

Οι Ιθακήσιοι των Αντιπόδων - 2

Η σειρά αυτή των δημοσιευμάτων για τους Κεφαλονίτες και Ιθακήσιους της Αυστραλίας αποτελούν διασκευή πρόσφατων ομιλιών μου στο Αργοστόλι και το Βαθύ.

Γράφει
ο Γιώργος Μεσσάρης

• Οποιοδήποτε σχόλιό σας μπορείτε να το στείλετε στο ΜΜΕ που φιλοξενεί το δημοσίευμα ή στην ηλεκτρονική μου διεύθυνση και εγώ θα το μεταβιβάσω: georgemessaris@gmail.com

• Οι τελευταίες παραγωγές ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ του Γιώργου Μεσσάρη: 1: «Σκιές Του Χθες» - Ένα οδοιπορικό στα εγκαταλελειμμένα χωριά της Κεφαλονιάς και της Ιθάκης. Στα ελληνικά με αγγλικούς υπότιτλους. Διατίθεται σε μέμορι στικ. 2: ΚΕΦΑΛΛΟΝΙΑ ΚΑΙ ΙΘΑΚΗ - ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΠΕΛΑΓΟΥΣ. Διατίθεται σε DVD σε τέσσερις γλώσσες. Για να τα αποκτήσετε επικοινωνήστε με τον ίδιο στην ηλεκτρονική διεύθυνση georgemessaris@gmail.com

Επέλεξα πέντε σημαντικούς Ιθακήσιους σαν ένα δείγμα ατόμων που πρόσφεραν ή εξακολουθούν να προσφέρουν στη χώρα που τους ανέδειξε αλλά και στην γη της καταγωγής τους. Πρόκειται για τους Αντώνιο Λεκατσά, Στάθη Ραφτόπουλο, το Γιώργο Παϊζη, τον Τόνυ Ράφτυ ή Αντώνιο Ραυτόπουλο και τον καθηγητή Ψυχολογίας Γεώργιο Παξινό.

Σύμφωνα με ιστορικές μαρτυρίες ο Ανδρέας Λεκατσάς ήταν ο πρώτος Ιθακήσιος που έφθασε στην Αυστραλία και συγκεκριμένα στη Μελβούρνη, ως ναύτης σε βρετανικό πλοίο. Η άφιξή του τοποθετείται στα 1848. Ένα χρόνο αργότερα έφθασε ο Γεώργιος Μορφέσης. Ο ανήσυχος Λεκατσάς πήγε στην περιοχή Μπαλαράτ της Πολιτείας Βικτώριας όπου είχαν βρεθεί πλούσια κοιτάσματα χρυσού, την περίοδο κατά την οποία είχαν εξεγερθεί οι χρυσοθήρες διαμαρτυρόμενοι για το υψηλό κόστος της άδειας εξόρυξης που είχαν επιβάλει οι βρετανικές αποικιακές αρχές. Στην αρχή οι διαμαρτυρίες ήταν ειρηνικές και κορυφώθηκαν στις 3 Δεκεμβρίου του 1854 με την ένοπλη σύγκρουση χρυσοθήρων και αποικιακών δυνάμεων που είχε σαν αποτέλεσμα να σκοτωθούν 27 άτομα και να τραυματιστούν περίπου 150 - οι περισσότεροι από τις τάξεις των επαναστατημένων χρυσοθήρων.

Ο Ανδρέας Λεκατσάς επέστρεψε στην Ιθάκη το 1870 όπου άρχισε να αφηγείται, με γλαφυρό τρόπο, πόσο πιο εύκολη ήταν η ζωή στους Αντίποδες προκαλώντας έτσι το ενδιαφέρον των συμπατριωτών του με αποτέλεσμα τη μαζική μετανάστευσή τους στην Αυστραλία στα τέλη του 19ου και τις αρχές του 20ου αιώνα.

Οι Ιθακήσιοι της Αυστραλίας συμμετείχαν από την αρχή στα κοινά της μικρής τότε ελληνικής παροικίας της Μελβούρνης και του Σίδνεϊ.

Στη Μελβούρνη η παρουσία των Ιθακισίων είναι έντονη και υπάρχουν αρκετά τοπωνύμια με το όνομα Ithaca - Ιθάκη.

Τα πρώτα χρόνια της μετανάστευσης ήταν δύσκολα με την κατ' εξοχήν αγγλοσαξονική κοινωνία να κάνει διακρίσεις σε βάρος των νέων μεταναστών. Έτσι οι Ιθακήσιοι - όπως και οι άλλοι μη αγγλοσάξονες μετανάστες - θέλοντας να κρύψουν την προέλευσή τους άλλαζαν τα επίθετά τους. Ο Μαυροκέφαλος και ο Μαυρομάτης γινόταν Black, ο Καλλι-

Ο Αντώνιος Λεκατσάς.

νικος Collins, ο Λεκατσάς Lucas, ο Μωραϊτής Morris και ο Σικιώτης Scott!

Στο βιβλίο του «Οι Ιθακήσιοι» και συγκεκριμένα στο τρίτο κεφάλαιο, ο συγγραφέας Κυριάκος Αμανατίδης αναφέρεται στην ίδρυση, το 1916, του Φιλανθρωπικού Συνδέσμου Ιθακισίων «Ο Οδυσσεύς», γεγονός που έδωσε τη δυνατότητα στους Ιθακισίους, αλλά και στους άλλους Έλληνες, να συναντιούνται σε ένα φιλικό περιβάλλον. Αυτό ήταν ιδιαίτερα σημαντικό την εποχή εκείνη, καθότι στους Έλληνες (και σε άλλους μη Αγγλοσάξονες) δεν επιτρεπόταν η είσοδος σε λέσχες αυστραλιανών σωματείων.

ΔΙΑΠΡΕΠΕΙΣ ΙΘΑΚΗΣΙΟΙ

Ας έρθουμε, όμως, σε πιο πρόσφατες εποχές. Στον 20ο αιώνα.

Πάμπολλοι είναι οι Ιθακήσιοι που διέπρεψαν και διαπρέπουν στους Αντίποδες. Επέλεξα πέντε σημαντικούς Ιθακισίους σαν ένα δείγμα ατόμων που πρόσφεραν ή εξακολουθούν να προσφέρουν στη χώρα

που τους ανέδειξε αλλά και στην γη της καταγωγής τους.

Πρόκειται για τους Αντώνιο Λεκατσά, Στάθη Ραφτόπουλο, το Γιώργο Παϊζη, τον Τόνυ Ράφτυ ή Αντώνιο Ραυτόπουλο και τον καθηγητή Ψυχολογίας Γεώργιο Παξινό.

Είναι γνωστό ότι οι Ιθακήσιοι, όπως και οι Κεφαλονίτες, έχουν τη μετανάστευση στο αίμα τους. Τίποτα δεν μας κρατάει στον τόπο μας.

Πρώτος διδάξας ο Οδυσσεύς.

Από αρχαιότατους χρόνους, λοιπόν, αναζητούν την περιπέτεια και μια καλύτερη ζωή σε τόπους μακρινούς.

Ο ξενιτεμός είναι η κοινή μοίρα των κατοίκων των δύο νησιών.

Όπου, όμως, και αν βρεθούν, όσο μακριά και αν πάνε, δεν ξεχνούν ποτέ το τόπο τους. Και αν δεν μπορούν να γυρίσουν μόνιμα, κάνουν συχνές επισκέψεις για να «φορτίσουν τις μπαταρίες τους» με τον αέρα που χαϊδεύει τα βουνά του νησιού τους, με το χάδι της θάλασσας που τα περιβάλλει, με τις κουβέντες που θα ανταλλάξουν με τους παλιούς γνώριμους...

Βλέπετε, ο νόστος είναι ακαταμάχητος που οδηγεί τους ξενιτεμένους αν όχι στην μόνιμη επιστροφή, όπως πέτυχε ο πολυμήχανος Οδυσσεύς, στις συχνές επισκέψεις...

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΛΕΚΑΤΣΑΣ

Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα Ιθακισίου που εγκατέλειψε το νησί του αναζητώντας ένα καλύτερο αύριο είναι ο αείμνηστος επιχειρηματίας Αντώνιος Λεκατσάς.

Σύμφωνα με άρθρο του αρχισυντάκτη της έγκριτης εφημερίδας «Νέος Κόσμος», του καλού φίλου Σωτήρη Χατζημανώλη, «ο Αντώνιος Λεκατσάς άλλαξε την εικόνα της Μελβούρνης με πανέμορφα κτίρια που εντυπωσιάζουν ακόμα και σήμερα, υποχρέωσε όλους τους ομογενείς να ενισχύουν οικονομικά τις ένοπλες δυνάμεις της Ελλάδας στον πόλεμο του '40 και ηγήθηκε των δυο σημαντικότερων ομογενειακών οργανισμών της εποχής...».

Ο Αντώνιος Ιωάννης Γεράσιμος Λεκατσάς, όπως ήταν το πλήρες όνομά του, γεννήθηκε στις 18 Οκτωβρίου 1862, στην Ιθάκη. Ήταν το δεύτερο παιδί του ιερέα Ιωάννη Λεκατσά και της Μαγδαλνής Παλμού.

Σε ηλικία 17 χρόνων, προσπαθώντας να ξεφύγει από τη φτώχεια του νησιού, ο Λεκατσάς πήγε να εργαστεί στην Πάτρα. Αφού υπηρέτησε στον ελληνικό στρατό για δύο χρόνια, επέστρεψε στη γενέτειρά του, Εξωγή. Εκεί, αυτός ο φιλόδοξος νεαρός άνδρας επηρεάστηκε από το θείο του, τον Ανδρέα Λεκατσά που προανέφερα, ο οποίος είχε δουλέψει στα χρυσορυχεία της Αυστραλίας και επέστρεψε στην Ιθάκη πλούσιος. Έτσι ο Αντώνιος Λεκατσάς μετανάστευσε από την Εξωγή στην Αυστραλία, και λίγο μετά τον ακολούθησε και ο νεότερος αδελφός του, Μαρίνος Λεκατσάς (Marino Lucas).

Η ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΗΝ ΑΛΛΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Στον πίνακα του George Browning βλέπουμε μια αναπαράσταση της Μάχης που έγινε γνωστή ως Eureka Stockade...